



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindellicorum ; [Graz], 1714

§. XI. De venditione rerum carentium taxato pretio, reique furtivæ, & de evictione illius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013



§. X.

De acquisitione Dominiij per donationem.

DE hoc infra à n. 505.

§. XI.

De venditione rerum carentium taxato pretio rei furtivæ, & de evictione illius.

232. **A**N res carentes pretio legali & vulgari, ut rara gemmæ, Canes insignes, picturæ, aves, animalia peregrina, numi antiqui &c. vendi possint pretio quantocunq̃ue, ex consensu Emptoris? *Resp.* Etsi communior veriorq̃ue sit opinio negativa apud Lugo *Disput.* 26. n. 46. quia iustitia pretij secundum omnes dependet à communi hominum æstimatione attentis circumstantijs, nempe qualitate, utilitate, raritate, expensis communiter solitis (secus quas mercator patitur, fortuitò ex naufragio, rapina &c. Lugo n. 41.) periculis difficultate in afferendis, novitate, emptorum pluralitate, ergo est injustum taxatum à sola mercatoris avaritia, & cupiditate Emptoris, huic enim communis prudentum æstimatio resistit; Attamen affirmativa propter auctoritatem Doctorum. Victoria, Bannez &c. quam præcitant Europæi mercatores cum Æthiopicis, & Indis, fistulas, vitrum &c. pro auro, & gemmis permutantes, & has hic pretio quanto possunt vendentes, condemnari non potest.

233. Quæres secundò. An venditio rei furtivæ valeat? & quid si ab Emptore rursus vendatur tertio? *Resp.* Primò ad Primum quando tam venditor quam Emptor scit furtivam esse, contractus est nullus *L. 34. §. 3. ff. de contrahenda Empt.* estque sententia recepta cum D. Thom. q. 62. art. 7. quia uterq̃ue scienter damnificat rei Dominum, Emptor acceptando, venditor distrahendo, ergo Emptor nequit fieri ejus Dominus propter malam fidem, consequenter nec venditor Dominium transferre, sed uterq̃ue insolidum debet restituere vero Domino.

Resp. Secundò si solus venditor est conscius esse furtivam, contractus est verus, & validus utrinque obligans, Emptorem ad solvendum pretium, venditorem non quidem ad transferendum Dominium, cum hoc sit penes rei Dominum, sed ad interesse, ac de evictione, ita est expressum *L. 28. ff. eod.* unde Emptor acquirit jus evictionis translatio pretij Dominio in venditorem, hic autem

tem tenetur tradere rem venditam: Et si enim juxta Juristas non sit de substantia venditionis translatio Dominij rei venditæ, essentialiter tamen est obligare ad traditionem rei, & ut quantum de se faciat, ut liceat Emptori habere rem *L. 11. §. 8. & 17. de actionibus Empti venditi*, quod aliud non est, quam teneri de evictione, ad solam usucapiendi conditionem in Emptorem transferre, ut huic eam habere liceat, ac legitimo tempore bonâ fide possessam præscribere valeat; e contra est de substantia, ut Emptor obligetur transferre Dominium pretij.

Dices traditio rei furtivæ est furi illicita, ergo fur nequit ad eam obligari. *Resp.* Cum Haunold, *tr. 10. n. 112*, communiter esse licitam, quia Dominus rei supposita firma furis nolitio restituendi communiter non est rationabiliter invitus, quia optabilius est rem esse penes emptorem, bonæ fidei propter spem facilius eam recuperandi, postquam resciverit de ea; venditor igitur obligatur ad traditionem quando Dominus rei rationabiliter non est invitus.

Respondeo tertio ad Primum si solus Emptor scit rem esse furtivam, contractus ex parte Emptoris est simpliciter nullus, per cit. *L. 34. §. 3.* quia obligatur malæ fidei possessior rem Emptam restituere, ex parte verò venditoris bonæ fidei valet eatenus, quatenus acquirit Dominium pretij, si hujus est Emptor Dominus, quo casu venditor nec tenetur restituere rem fide bonâ venditam, nec pretium, utpote effectus hujus Dominus, nisi pretium fuisset furtivum, idque per confusionem cum alia pecunia transivisset in Dominium Emptoris, *L. si alieni 78. ff. de solution.*

Respondeo quarto ad primum Emens rem scienter alienam pretio modico, animo reddendi eandem comparanti verò Domino pretio detracto, licet emit, teneturque Dominus, si vult rem rehabere in utroque foro pretium refundere. Ita Leges apud Less, *Lib. 2; c. 14. n. 20.* quia negotium Dominij utiliter egit, at si eam emit animo retinendi, nequit pretium repetere defectu omnium tituli.

234. Respondeo ad secundum secundæ quæstionis Primò. Emens bonâ fide rem alienam, eamque vendens minori, aut æquali pretio, si tertius à te emens restituit verò Domino, teneris tertio de evictione (id est hunc indemnè servare per restitutionem pretij omnisque damni consequentis reparacionem, si res ab eo Empta tanquam alterius judicialiter evincatur, dummodo Emptor lite sibi super re Empta motâ illico notificet venditori, ut hic litem prosequatur, seque defendat, nempe Emptorem instruendo, liti assistendo, & probationes adferendo, ita *in ff. & Cod. Tit. de evictionibus*) Domino verò comparanti nihil teneris, Ita communior cum Lugo *Disp. 17. n. 19.* contra Vasq. *12. D. 172. c. 1.* Ratio, quod nec teneretur ex re accepta utpote non amplius apud istum existente in se, neque in aliquo effectu, cum supponatur in nullo factus ditior, nec ex injusta actione, quia bonâ fide venderet.

Respondeo secundò ad secundum quæstionis secundæ, bonâ fide emens rem alienam pretio infimo vendens summo, Domino comparanti non tenetur restituere totum excessum supra infimum contra Less, & Vasq. apud Lug. *n. 20.*

G g 2

quia

quia non tenetur saltem ad excessum supra medium, pretium enim summum est fructus merè industrialis, Lug. n. 22. tenetur tamen ad excessum quo medium superat infimum, est enim fructus vendita contra Laym: *Lib. 3. tr. 4. c. 17. n. 25.* quia communiter res pretio mediocri venduntur.

Respondeo tertio cum Sanch. *L. 2. moral. c. 23. à n. 16.* Lug. *D. 26. à n. 106.* Emens bonâ fide, & eadem vendens, postea resciscens esse alienam debet esse paratus ad rescindendum cum secundo Emptore contractum, imò debet rescindere cum restitutione pretij, quando est periculum Dominum rei resciturum rem suam esse apud secundum Emptorem: imò venditor bonæ fidei, licet deobligetur suo Emptori reddere pretium, sive titulo rei acceptæ, sive injustæ acceptionis, obligatur tamen ad præfata ex natura ipsius contractûs: quia vi hujus se obligat ad reservandum indemnem Emptorem suum, sed nisi sit paratus rescindere ac rei rescindat tempore periculi cum restitutione pretij non servat indemnem Emptorem.

Unde si non est periculum, quod Dominus resciet rem suam esse apud secundum Emptorem, non obligatur rescindere, nec reddere pretium, quia Emptor nullum patitur damnum, imò liber est ab obligatione monendi tum rei Dominum, tum Emptorem, quando ex monitione imminet venditori damnum, ut si est periculum amittendi pretium, charitas enim non obligat cum proprio dam-

no: secluso tamen suo damno ex charitate debet monere ad vitandum proximi damnum.

235. Quæres Tertio quid sit evictio? qui & quando ad eam teneantur? *Resp.* Ad primum cum Juristis, est rei nostra, quam adversarius legitimo titulo acquisivit, per judicem facta recuperatio, ut constat ex dictis initio n. 234. ubi etiam dictum, quid Emptor præstare debeat, ut venditor illi teneatur de evictione. Ut ad hanc obligetur, non sufficit rem esse alienam, vel alteri oppignoratam, vel usumfructum in ea constitutum *L. qui rem 3. C. de eviction.* aut quod sit lis super ea mota, aut Emptor, ad ejus restitutionem condemnatus, sed ut transferat sententia in rem judicatam, ac rei Emptæ possessio in alterum translata, mandata sit executioni *L. habere 57. ff. & L. qui rem C. eod.*

Ex quibus constat Responsio ad tertium nempe quando obligatio sit de evictione.

Respondeo ad secundum obligati venditorem etiam ignarum, quod sit res aliena, quisque enim rei quam vendit, conditionem scire debet, & scire præsumitur, Arg. *L. quisquis 15. Cod. de rescind. vendit.*

Si scivit Emptor esse alienam, aut alteri obligatam, nec de evictione convenit cum venditore, hic non tenetur, sed sibi Emptor imputet, mereturque pœnam malitiôsæ Emptionis. Non est etiam locus evictioni in contractibus lucrativis, ut in donatione, legatis &c.

